

Kocēnu vēstis

Nr. 12

1996. gada decembris

Cena 5 santimi

KAS IR PAGASTTIESA?

(No bāriņtiesu, pagasttiesu darbinieku rokasgrāmatas)

Pagasttiesa ir pagasta pašvaldības izveidota aizbildnības un aizgādinības iestāde, kura veic bāriņtieses uzdevumus un pilda likuma paredzēto notāriālo funkciju (Likuma «Par bāriņtiesām un pagasttiesām» 2. pants).

Pagasttieses finās pašvaldība. Labklājības ministrija veic uzraudzību aizbildnības un aizgādinības lietu kārtosanā. Rajona tiesa veic uzraudzību attiecībā uz notāriālās funkcijas pildīšanu, mantojuma lietu kārtosanu, mantojuma apsardzību. Visus pagasttieses lēmumus var pārķēdēt rajona tiesā. Pagasttieses lēmumi ir obligāti visam fiziskajam un juridiskajam personām.

PAGASTTIESAS VEIC ŠADAS DARĪBĀS:

1. Izšķiņe vecāku domstarpības bērnu un vecāku personiskajās attiecībās;

1.1. lemj par bērnu uzvārdu, vārdu un tautības ierakstu;

1.2. lemj par vecāku tiesībām satikties ar bērnu, kas atstāts pie otrs no vecākiem, vai uz laiku ierocežo šīs tiesības;

1.3. izšķiņe citas vecāku domstarpības bērna audzināšanas jaujāmos;

2. Pagasttiesa aizstāv bērna personīkās un mantiskās intereses

attiecībās ar vecākiem un citām personām:

2.1. lemj par atlaujas došanu stāties laulību pirms 18. gadu vecuma sasniegšanas, ja šādu atlauju nav devis neviens no vecākiem vai aizbildjiem;

2.2. lemj par pilngadības piešķiršanu pirms 18. gadu vecuma sasniegšanas (šo lēmumu apstiprina tiesai);

2.3. gadījumos, kad miris viens no vecākiem, gādā par atstātā mantojuma saraksta sastādīšanu un mantojuma glabāšanu, piedalās bērna mantojuma daļas izdalīšanā, ja pārdzīvojusais laulātās dodas jaunā laulībā;

2.4. dod atlauju mantojuma sadalīšanai, bērna mantas atsvaināšanai, iekīlašanai un apgrūtināšanai ar citām tiesībām;

2.5. iecēl aizbildni tiesisku darījumu noslēgšanai starp nepilngadīgajiem bērniem un vecākiem;

2.6. lemj par vecāku varas pārtraukšanu vai tas atjaunošanu;

2.7. lemj par vecāku varas atņemšanas vai atjaunošanas lietas ierosināšanas tiesā;

2.8. lemj par aizbildnības nodibināšanu un izbeigšanu, kā arī uzrauga aizbildīpa rīcību;

2.9. dod atzinumu par adopciiju un paternitāti;

2.10. veic citas darbibas bērna personisko un mantisko interešu aizstāvībai (piem., nelabvēlīgo ģimēju apzīnašana, lai sadarbibā ar veselības aprupes, izglītības, sociālās palīdzības un policijas iestādēm sniegtu nepieciešamo palīdzību).

3. Kārtu aizgādinābas jautājumus:

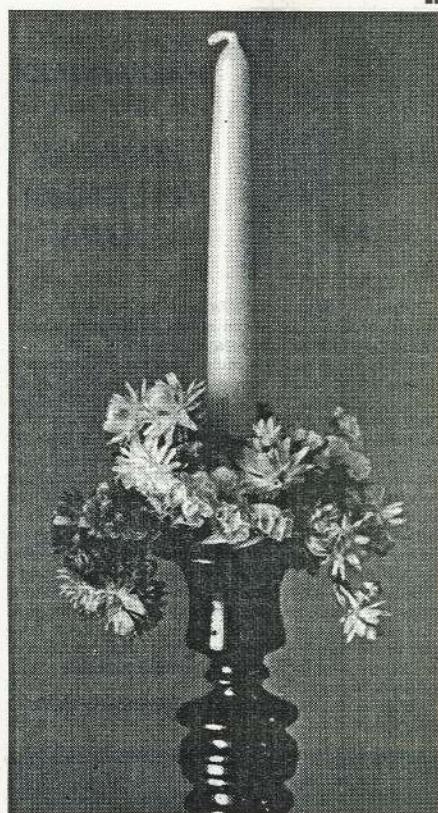
3.1. lemj par lietas ierosināšanai tiesā aizgādinābas nodibināšanai un uzrauga aizgādīpa rīcību, kā arī, aizgādinābi izbeidzoties, atceļ aizgādījus.

Pagasttiesa taisa testamentus, pieņem testamentus glabāšanā, apliecinādarījumus, izdara vienkāršo veseļu protestus un citus apliecinājumus, sniedz palīdzību mantojumu lietu kārtosanā un steidzamos gadījumos kārtu mantojuma apsardzības lietuvnieku;

3.2. iecēl aizgādījus sakarā ar tiesas spriedumu par aizgādinābas nodibināšanu un uzrauga aizgādīpa rīcību, kā arī, aizgādinābi izbeidzoties, atceļ aizgādījus.

Pagasttiesa taisa testamentus, pieņem testamentus glabāšanā, apliecinādarījumus, izdara vienkāršo veseļu protestus un citus apliecinājumus, sniedz palīdzību mantojumu lietu kārtosanā un steidzamos gadījumos kārtu mantojuma apsardzības lietuvnieku;

KOCĒNOS pagasta tiesa sāk savu darbību jau šogad pagasta namā pirmadienās no 8 līdz 11.00; trešdienu no 14 līdz 17.00.

LAI CIK BIEZI SNIEGI ŠOZIEM BIRS,
ZIEDI, KURIEM JĀPLAUKST, NENOMIRS...

Ar siem ĀRIJAS ELKSNES vārdiem lai sveicam ZIEMSVĒTKUS un ieejam JAUNAJĀ, 1997. GADĀ! Lai mūs vada un balsta dabas spēku un enerģiju, mūsu senču dzīves zina, vienojošā latviešu dziesma! Lai mūs nebiedē grūtības un nekaitina neērtības, citu cilvēku citādās domas un darbi!

Lai prāts tam rod risinājumu, jo mums mierigi jāveic savi kopīgie uztdevumi, kas ir augstāks mērķis nekā personīgas labums, un tas arī neapēnos tā mūsu dveseli kā pāslabums un vīrieši saprātīgā darbībā, nelaujot neveiksmju dēļ iekrist pesimismā!

LAI DIEVS MUMS PALĪDZ!

A. ZEIBOTS.

Kocēnu pagasta padomes deputāts

PAGASTA PADOMES SĒDE

26. novembri

* Sāja sēde pieņemta Kocēnu pagasta tiesas locekļu EDĪTES PĒTERSONES (priekšsēdētāja), GAIDAS RAGAS, DAIGONES OZOLAS, SKAIDRITES VAHITOVAS un VISVALŽA EVELINA sviningi solijumus. Pagasta tiesa sāks savu darbu ar 1997. gada janvāri.

* Sakārā ar meliorācijas un citu lauksimniecību izmantojām zemes sakārtosanu atbrivoja no zemes nodokļa maksāšanas 1996. gada 2. pusgadā VALDI TRĒZIŅU no «Bērkalniem».

* Nolēma atteikt «Gaujaskausa» sacensību organizatoriem par sacensību rikošanu 1997. gadā sakārā ar to, ka organizatori nav nokortojuši līgumā noteikto maksu par 1996. gadā notikušajām sacensībām.

* Nolēma saglabāt 1997. gada «Kocēnu Vēstīm» iepriekšējo cenu, t.i., 5 santimus par numuru.

* Izskatīja iesniegumus.

RUBENES ZINAS RUBENES SKOLA VEIC ARĪ KULTŪRAS NAMA FUNKCIJAS

I patikami dzīrdēt un redzēt, ka skolas sāk veidot pagasta sabiedrisko dzīvi. Tā Rubenes skolā 16. un 17. decembrī notika Ziemsvētku tirdziņš, kurā piedalījās gan bērni, gan vecāki, gan skolotāji arī pašdarīnātā Ziemsvētku dāvanām. Bija arī Rūķu darbnica, kas veica dā-

vanu iesaipošanas un izdaiļošanas darbus.

19. decembrī skolā notika Ziemas svētku priekšvakars ar visu pašdarības kolektīvu piedalīšanos. Jāatzīmē, ka šajā pasākumā bija vērojams vēl nebijis notikums, kurā galvenās lomas tēloja skolotāji.

21. decembrī pl. 19 Rubenes skolas zālē ZIEMAS SAULGRIEZU VAKARS

kopā ar ansamblī «CEPURNIEKI».

Ieeja Ls 1,-

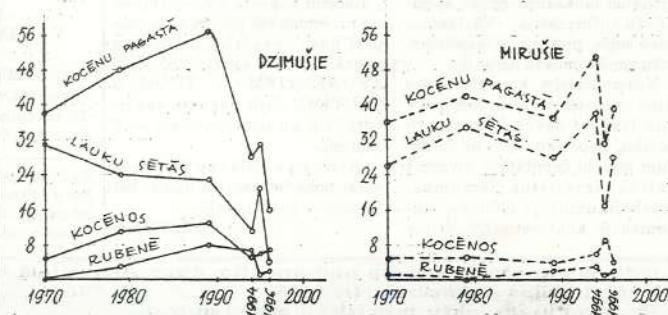
Ciemos nāks arī SALA TĒTIS.

1. janvāri pl. 1.00 Rubenes skolas zālē JAUNGADA NAKTS SADANCOŠANA Dancinās ansamblis «BLĒŽI».

Ieeja Ls 1,-

NEPIELŪDZAMĀ STATISTIKA

DZIMUŠO UN MIRUŠO IEDZĪVOTĀJU SKAITS KOCĒNU PAGĀSTĀ 1970.-1996.G.

Neraugoties uz demogrāfiskās attīstības vispārejo lejupslidi Latvijā un to, ka Valmieras rajonā šī slidēšana norit lēnāk, tomēr krize ir redzama arī mūsu pagastā. Tā sākusies 1989. gadā (skat. grafikus) ar strauju dzimstības līmeņa krišanos. Tā kā pagasta rādītājus nosaka, galvenokārt, lauku sētu iedzīvotāji, tad arī redzams, ka tur ir vislielākais dzimstības kritums. Kocēnos un Rubenē šie kritumi

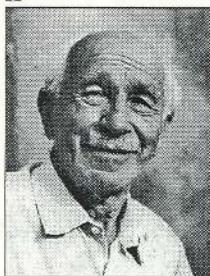
nav tik lieli, acimredzot dzīves līmeņa krišanās visstiprāk pašreiz jūtama laukos.

Grafikā attēloto lielumu faktiskās svārstības lidz 1994. gadam ir daudz lielakas, taču, lai labāk varētu salīdzināt, tās nolidzinātas uz vidējiem rādītājiem.

Dzimsto skaits pārsniedza mirušo skaitu lidz pat 1991. gadam, bet turpmāk mirušo skaits ir lielāks vai vienāds ar dzimsto skaitu.

Pazinojums

Ar Latvijas Republikas Centrālās vēlēšanu komitejas lēmumu pilsetu domju un pagastu padomju vēlēšanas tiek izsludinātas 1997. gada 9. martā.

**KOCĒNIEŠU
MĀKSLINIEKA
E. KRĪGERA
IZSTĀDE
GALERIJĀ
«LAIPA»**

Valmierā, Rīgas ielā 27a, galerijā «Laipa» no 4. janvārī līdz 24. janvāri notiks E. Krīgera gleznu izstāde. Atklāšana paredzēta 4. janvāri pl. 12.

Edgars Krīgers ir no mūsu pagasta «Vēsiminām», dzimis 1917. g. 27. septembrī. Beidzis 1940. gadā Cēsu valsts arodskolas mehānikas nodalai. Kopš 1949. gada strādājis par traktori, kombainieru brigadieru un mehanizatoru līdz aiziesanai pensijā, kad baleta ietekmē sāka gleznot. Viņš strādā tā sauktajā naivistu stilā. Vina audekliem raksturīgi relativi drosmīgi, tiri individuāli, instinktīvi nojausti kompozīcijas paužēmieni, miksta, gaiša krāsā gamma. Gleznotājs vairāk glezno realitātes, bet viņam patīk gleznot arī visdažādākās alegorijas, tādās kā migla «Miglas meitās», pirmais sniegs «Ziemas fantazijā». Viņš visvairāk tēlo savu pazīstamu lauku dzīvi, portrete tuvušo kaiminus un pats sevi. Pats viņš ar smaidu uzsev: «Es jau esmu tikai tāds klausu aiz lielajiem māksliniekiem.» Edgars Krīgers ir Valmieras kultūras nama tēlotājas mākslas studijas dalībnieks.

Aiziesis uz mūsu pagasta mākslinieka izstādes atklāšanu!

Ziedu un dabas velšu kārtosanas pulciņš INITAS KAIMINAS vadībā Kocēnu kultūras namā izveidojis labu 11 dalībnieku kolektīvu, kas dod labu atslodzi sievietēm no ikdienas darbiem. Iegūtās zināšanas netieši tiek pārnestas mājās bērniem un skolās skoleniem.

Aktivākās pulciņa dalībnieces ir ZIGRĪDA ANTOŅE (attēlā sēd), LILJA DUNCE un INDRA KĀRKLIŅA. Zigrīda savus darbus izmanto Kocēnu skolas dekorēšanai, bet Lija atradusi saviem darbiem arī citas mājas.

Pulciņš ir gatavs uzņemt savā vidū vēl citas pagasta sievietes.

Kocēnos bez «Kocēnu Vēstis», «Nojautas» nu sācis iznākt trešais periodiskais izdevums — «Saulēs koks». Nupat, Ziemsvētku priekšvakarā, iznācis jau tā otrs numurs. Mēnešraksts domāts Baltu senvēstures un kultūras izpētei un latviskajai Latvijai. Mēnešrakstā ir daudz interesantu rakstu, kas daudzreiz būtiski izmaina mums zināmo vēstures notikumu skaidrojumus: zinātne taču nekad uz vietas nestāv. Bet, zinot savu vēsturi, mēs vairāk sapratīsim sevi mūsdienās. Izdevuma redaktors ir mūsu pagasta cilvēks VALTERS GRĪVĀNS. Veiksmi viņam turpmākā darbībā!

MAIJA KÜLE, Dr. habil. phil., LZA Filosofijas un socioloģijas institūta direktore
VĒRTĪBU PAZEMINĀŠANA LAUZA MŪSU DZĪVI

VAI NĀVE IR TIKAI STATISTICS GADIJUMS?

(Turpinājums)

Sakuma nov. numurā

Visskaidrāk vērtību pazemīnāšanās parādās attieksme pret lielāju dzīves lietām — dzīvību un nāvi.

Ja nāve netiek uzskatīta par tragiski svētu, unikālu notikumu (ja netiek domās, ka līdz ar katru cilvēku mirst vesela pasaule), bet tikai par statistisku gadījumu, ikgdiensu parādību, tad morgu mierīgi var samainīt liķus un radiniekim izsniegt svešīnielu, kā tas Latvijā jaun ir noticis. Tad var mierīgi apzagt nelaimēs gadījumā mirušos, jo tiek uzskatīts, ka viņi tādi paši cilvēki ir, kādi nav sadot zaglim pa rokām.

Divaini, ka lielākās dajās cilvēku uzskati par nāvi ir tiktāl vienkārsojies, ka viņu acis nāve nepiešķir cilvēkam citas tiesības — neaizskaramību, mūzīgumam, atbrīvotību no jebkādām sociālām lomām un saistībām. Padomju laikā bija mode pārvietoti. Otrā Pasausles karu kritisko karavīrus kapus: cilvēku atliekas ar ekskavatoru rāka ārā un bēra atkal iekšā... Mēs jau āri neesam daudz ko labāki — tāpat alkstam noslēgt rekinus ar mirušajiem cilvēkiem, it kā viņi pēc nāves turpinātu pildīt savus kaujas uzdevumus. Esam nonākuši pat pie tāk parādokāsās situācijas, ka liekam mirušajiem vēl pūsmēnes pēc nāves maksāt par silto ūdeni, lai noapaļotu rekinus. Tāpat arī aicinām viņus vēlēt un maksāt nodokļus, jo iedzīvotāju reģistrs allaž nokavē pierakstītos, kuri miruši. Sociāla loma dzīvo ilgāk nekā pats cilvēks. Tas ir modernās sabiedrības paraksts.

Nāve ir ieguvusi sociāli praktiskas, finansiālas un medicīniskas norises nozīmi un lielu mērā zaudējusi būtisku, dzīvi vērtējošu jēgu. Nāve saistītas ar slimīcām, zālēm, kermēga vājumu, nevis ar dzīvi kopumā. Pirms dažiem gadiem ASV lasīju žurnālu *Time*, kas aizsaka diskusiju, ka cilvēkiem jādzīmst un jāmirst mājās (neizslēdot medicīnisko aprūpi), jo dzīmšana un miršana ir kaut kas vairāk par medicīnisku notikumu.

Latvijā par šo jautājumu ierunājās daktere Siliņa avīzē *Diena*, daloties

savā ārsta pieredzē par to, ka vairums cilvēku izvairās un baidās no mirtošajiem tuviniekiem.

Nāves komercīzācija un tieša pakļaušana medicīnai rada bažas par dzīves izpratnes vienpusību. Nav noslēpums, ka arī vairāk tiek sarežģīta birokrātiskā struktūra, kas saistīta ar kapīem: apbedīšanas firmas godru, kā palielināt peļņu, dzīvības apdrošināšanas firmas — kā savākt naudu.

VAI NĀVES CĒLONIS IR SLIMĪBA VAI PATI DZĪVĪBA?

Ja seno kultūru pārstāvji parauztos uz mums, viņiem nāktos atzīt, ka mēs esam lieli divaipi, jo mēdzam uzskatīt, ka nāves cēlonis ir slimības, nevis pats dzīvība. Mīsels Montējs XVI gadsimtā gan domāja citādi: «Nāve ir viena no visumā vadošās kārtības sastāvdālām; tā ir daļja no šīs pasaules dzīves.» Taču mūsdienās reti kurš nāvā uzskatīja par dzīves sastāvdālu (varbūt vienīgi filosofi). Atzīstam, ka mirstam no slimībām. Ja tā, tad acīmredzot tās slīkti ārstē. Te rodas pavisam citā domas loģika, kas liek jautāt: kurš slīkti ārstē? Protams, ka ārstī! Lidz ar to nāve tiek uztverta kā ārstu vaina, nevis dzīvības norises daļa un noslēgums.

Medicina ir klūvusi tāk tehnoloģīzēta, kīmizieta, zinātniskota, ka sola arī vairāk un vairāk — pilnīgi uzaņēt virķini slimību, radikāli pāldzināt mūžu, pārstāt orgānumus, mēģēt radīt cilvēku, pārveidot gēnus utt. Tas pilnībā atbilst tehnokrātiskas civilizācijas noskāpmā, mēs visi to gribam un gaidām, un pukojamies, kad ekonomiskās un sociālās atpalicības dēļ tūlīt to visu nevarām dabot.

Domājot šādā veidā, mikrobs (plāšā nozīmē) mūsu dzīvē spēle liela varoņa lomu. Ja agrāk cilvēki bija pārliecīnāti, ka dzīvi nosaka liktenis, tad tagad likteņi vietai ir stājušies mikrobi. Ja agrāk teica, ka dievi ir kļuvuši nelabvēlīgi, tad tagad to (t.i., likteņi nelabvēlību) sauc par mikrobu infekciju, neirozi, vitamīnu trūkumu vai endokrinās sistēmas saslimšanu. Pirmatnējais cilvēks ticeja dievīm, mūsdienā cilvēks — vitaminīniem un *Herbalife*.

Mūsdienu sabiedrība cilvēks ir pārīcīnāts, ka slimība viņā koncentrē-

jas noteiktā vietā, un šo pārliecību sekਮē dakteris, uzstādot diagnozi. Tas atbilst Rietumu analitiskajam domāšanas veidam, kas katrai ķermēna daļai un orgānam censīs definēt noteiktas funkcijas, kuru traucējumi izraisītu slimību. Kā atzīst Ģimenes ārstu asociācija, neviens neapzīrina cilvēku kopumā, bet daudzārīstītā kārtas par gabalipām.

Tāpēc mūsu medicīna galvenokārt ārstē slimības, nevis cilvēkus. Lai izmaiņītu šo situāciju, nepieciešamais ir ārstu pārkvalificēšanu, jāmaiņas visai medicīnas filosofijai un uzskatiem par dzīvību kopumā.

Kad medicīna sastopas ar sabiedrību, sociāliem un reliģiskiem parādokiem, tā pilnīgi apmulst. 13. septembrī mira jauna meitene, kura piederēja Jēhovas lieciniekim, jo viņai saskaņā ar ticību nedrikstēja pārliekt asinis. Sabiedrība un medīki tagad ir samulsīsi, jo pirms tragedijas neko tādu nespēja iedomāties.

Filosofijas un socioloģijas institūts jau pirms kāda laika piedāvāja programmu un datu bāzes izstrādi «Sektas Latvijā un to ietekme uz sabiedrību». Zinātnieki griežā informēt par to, kas mūs var sagaidīt, ja ar lidzšinējo vienaldzību laujam uzplaukt pilnīgi visam, kas garigajās jomās tiecas okupēt Latviju. Taču programma ne pārējēm zinātniekim, ne ierēdiem neliķā aktuālu. Varbūt tagad sāksim kaut ko vairāk saprast?

Rūpes par tautas veselības stāvokļu uzlabošanu un medicīnas uzplaukumu ir tāk kompleksa parādība, ka to nevar atšķētināt tikai medīku, likumdevēju un finansista aprindas. Tas skar visu mūsu tautas dzīvi kopumā, sākot no apjēgas, cik ļoti pie mums ir izjaukta vērtību sistēma un sašķobība cilvēkiskajām attieksmei citam pret citu. Ir atklāti jāzāst, ka arī medīku vidē ir ienākušas sabiedrība negatīvās vērtības — vienaldzība pret ciešanām, pērkamiba, negodīgums. Lai to novērstu, tautai ir jāpalīdz medīkiem un medīkiem — tautai, bet katrai pašam ir jāpalīdz sev, lai apjēgtu, ka dzīvi nav vērts nodzīvot bez vispārīcilvēciskajām vērtībām.

(No *Latvijas intelleģences apvienības konferēcē lasītā referāta.)*

«KOCĒNU VĒSTIS» GATAVOJAS TREŠAJAM GADAM

Divos gados «Kocēnu Vēstis» jau iznākušas 24 reizes, katrai — 400 eksemplāru lielā tiražā. Avizes izdošanai nepieciešams izdevums pusi sedz pircēji un pusi pagasts. Kaut arī avize rada papildus izdevumus būtētā, taču informētība par notikumiem pagastā neapšaubāmi pieauga. Pamazām pieauga arī lasītāju skaits. Salīdzinot ar gada sākumā bijušo, tas pieaudzējis par 10 procentiem.

Sogad «Kocēnu Vēstis» bez informācijas un validības dokumentiem bija publicēti 13 oriģinālraksti, 7 literāri arī 4 pārpabalīcējumi. Diemžēl šogad galīgi apskusī lauku simboliem speciālistu informācija. «Vārīšanās savā sulā», protams, ir iespējama, tācīt panākums tā nevar dot.

Neazīmīsīsim, ka sabiedrisko dzīvi pagastā veidojam mēs paši, gan izsakot savas domas, gan patiku, nepatiku. Lidz ar to dodam iespēju deputātiem pieņemt vairāk izvērtētus lēmumus, prieķiļumus, jo lēmumu pieņemšanā, kaut netieši, tad būs

piedāļušies daudz vairāk pagasta iedzīvotājai, tiks ievērotas plāšākas intereši.

Ari avizes interesantums būs atkarīgs no lasītāju atsaiksmēm, ierosinājumiem un jautājumiem. Ne jau vienmēr jāraksta, varat arī pievienīt pātāruni darba laikā — 55463, pēc darba — 55382.

Avizes maksa nākamajam gadam paliek iepriekšējai — 5 santimi. Tātad daži abonentūm māksātai 60 santimus! Izmantojot «Kocēnu Vēstis» sludinājumiem, i e g a u m ē j i e t , ka mums saņmaksas par reklāmu ir viszemākā Latvijā!

Kocēnu pagasta iedzīvotājiem un uzņēmumiem par sludinājuma platības kvadrātcentimetru jāmaksā tikai 5 santimi, AVĪZES ABONENTIEM — TIKAI 3 SANTĪMI! Citu pagastu iedzīvotājim un uzņēmumiem — 7 santimi.

Avizes pasūtīšanu Kocēnos varat nokārtot pagasta namā, bet Rubenē — pasta nodajā.

A. ZEIBOTS

SK. KALDUPE
NE SVEŠA VĒJA VAJAG MAN,
NE SVEŠA SNIEGA,
VIEN TA, KAS SVĒTKU NAKTÌ
MANĀ ZEMĒ KRĪT.

GAISUS JUMS ZIEMASSVĒTKUS!
LAI JAUNAJĀ GADĀ IZTURĪBA UN
LABS NOSKANOJUMS

Kocēnu kultūras nams

28. decembri pl. 17.00
Kultūras nama KAMĪNZĀLĒ
SVĒTKU VAKARS

VECĀKĀ GADA GĀJUMA LAUDĪM.
TAS BŪS VAKARS

* ar vecēm, dzeju un dziesmām;
* ar jokiem, smieklīm un jautriņu;
* ar dejām ALFRĒDA VINTERA lauku kapelas pavadijumā;
* ar svētku «groziņu». Jūsu pašu labsajūtai.

1. janvāri pl. 0.30
JAUNGADA NAKTS
kopā ar
«KOKMUĪŽAS MUZIKANTIEM». Rezervēt vietas pie galddiņiem var lidz 28. decembrim. Dalības maksa Ls 1.50. Telefons uzzīpām — 55142.

KĻŪDĀS LABOJUMS
Pēc publīkās «KV» novembra numura precīzējumi, ka Kocēnu skolas zēnu ansamblu joprojām vada INGŪNA JANSONE.

Izdevējs Kocēnu pagasta padome, Kocēnos Alejas ielā 8, tel. 55463.
Reģistrācijas apliecības Nr. 1613.
P. 1961. T. 400.
Par skaitļu un faktu precīzitāti atbild autori:
Iespiesīts SIA "Lapa" Valmieras tipogrāfija, A. Upīša ielā 7.